

Una fàbrica tèxtil d'Asilah. La indústria no es consolida i la dependència de l'agricultura, al Marroc, continua sent excessiva.

L'economia marroquina no emergeix

En els últims quinze anys, la pobresa ha passat del 10% al 19% al Marroc. El país depèn massa del sector agrícola, que no ha aconseguit modernitzar-se prou, i sembla que a l'estat li interressi l'emigració, sigui amb pasteres o amb contractes. La riquesa de la casa reial, en canvi, és incalculable. Mohamed VI, que fa sis anys, després dels seus primers i esperançadors discursos, va ser batejat com "El rei dels pobres" és ara conegut com Majesky, perquè es dedica, sobretot, a l'esquí aquàtic.

Simo i Amina tenen una vaca, un ramat d'ovelles i un petit terreny on, sempre que la sequera els ho permet, cultiven verdures per a autoconsum, i quan la collita és generosa s'acosten a un dels mercats setmanals pròxims al poble en què viuen i els venen per poder comprar altres productes de primera necessitat.

La família comença a créixer, a més han de fer-se càrrec d'altres membres de la família que no tenen tantes possessions com ells. Reparteixen sense deixar de fer càlculs. L'aigua i l'electricitat acaben d'instal·lar-la en la seva regió, és una despesa important perquè està privatitzada i el preu de consum mínim està fora de l'abast del marroquí mitjà. Al poc temps Simo es planteja l'emigració cap a Casablanca, la capital econòmica del país, per buscar una feina que els permeti viure de manera una mica més còmoda. L'arribada a la gran ciutat és molt complicada; tothom busca feina; hi ha gent fent de tot per molt pocs diners i el grau d'exigència dels patrons és alt. Aconsegueix una feina

com a cambrer en un dels cafès del centre de la ciutat. S'hi escarrassa perquè l'esforç d'haver-se separat d'Amina, dels seus fills i familiars no sigui en va. Treballa sense descans durant més de dotze hores diàries per 100 euros el mes. Comparteix una habitació amb tres companys més que també van emprendre l'èxode rural.

Ahmad i Lubna. Ahmad i Lubna tenen un apartament de 200 metres quadrats en un barri cèntric de Casablanca. Tots dos treballen en el sector privat. Tenen tres fills i dos cotxes. Cada cap de setmana se'n van la platja en Sjirat (a prop de Rabat), on es reuneixen amb amics i familiars. A l'estiu viatgen als Estats Units o França. Els nens van al Liceu francès i a l'estiu milloren el seu nivell d'anglès a l'estranger. Van a esquiar en les vacances de Setmana Blanca als Alps francesos. Ahmad i Lubna procedeixen d'una família de nivell alt, que podria incloure's en el 10% de la població marroquina, van cursar part dels seus estudis a França i durant l'any viatgen sovint per assistir a congressos sobre la seva professió. Tenen una persona interna a casa que s'ocupa dels nens des que van néixer, una altra que s'encarrega de la casa i del menjar i una petita minyona de set anys, procedent del camp, que s'ocupa de tot el que li diuen sense rebre cap paga a canvi.

Els dos escenaris són reals i es repeteixen en moltes llars marroquines, les remeses dels immigrants marroquins residents a l'estranger són la principal font d'ingressos del país, seguida del turisme i els fosfats. La idea general que a l'estat li interessa que la població emigri, amb pastera o amb contractes, adquireix cada dia més pes.

Durant les dues últimes dècades l'economia marroquina ha registrat una taxa de creixement molt feble. Entre 1986 a 1991, el creixement del PIB ha estat del 4,1%, entre 1991 i 1999 de l'1,8%, i entre 1999 i 2003 del 4%.

El pitjor llast de l'economia marroquina és un gran dependència del creixement agrícola, agreujada per les inclemències del temps (durant les últimes dècades de mitjana tres anys de cada quatre anys el Marroc ha patit la sequera). L'agricultura representa el 40% del PIB, sector del qual depèn el 70% de la població activa. Aquesta és

PEDRO ROJO

La desigualtat en el repartiment de la riquesa —és alimentada pels qui han assolit poder i només busquen millorar el seu estatus.

Els economistes marroquins es qüestionen el valor de les empreses públiques que s'han privatitzat en els últims anys, com Maroc Telecom o la Regie de Tabacs.

una de les principals causes que la pobresa sota el regnat de Mohamed VI continuï augmentant (ha passat del 13% el 1990 a l'actual 19% de la població). Les reformes en el camp no s'han fet d'acord amb les necessitats urgents de la població, i malgrat que s'han millorat les infraestructures en el món rural, la població no ha pogut gaudir-ne ni millorar el seu nivell de vida i ha hagut de desplaçar-se per sobreviure.

El fet que la taxa d'atur sigui del 22% és degut fonamentalment a l'escassa qualificació de la mà d'obra. Per això el 40% del PIB prové dels serveis, en especial de la neteja en llars i empreses.

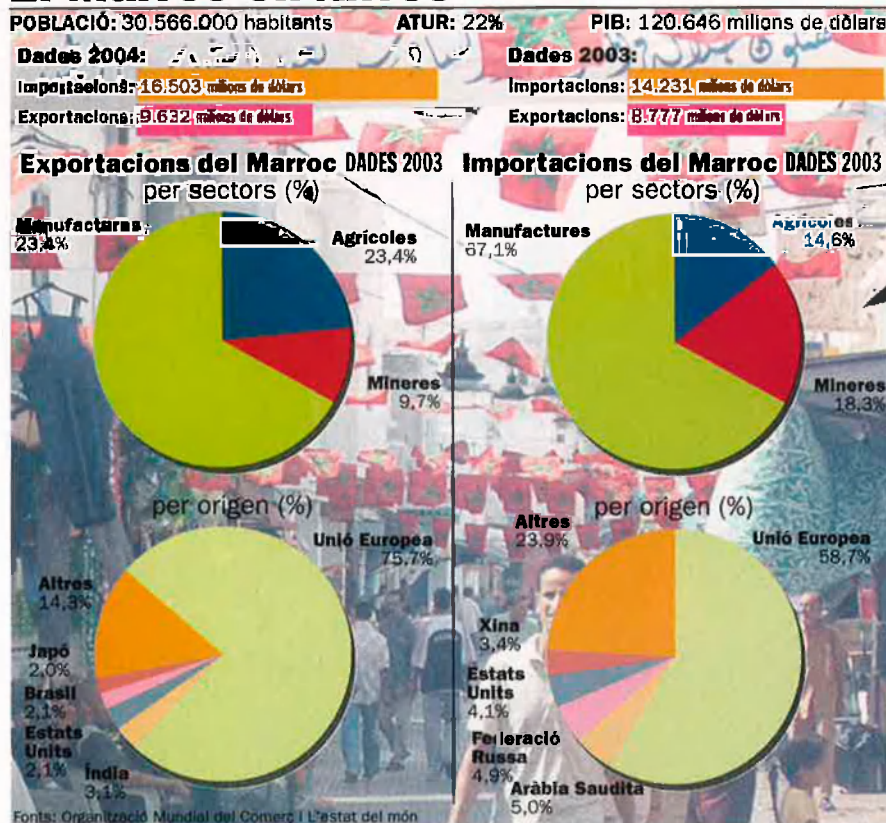
Privatització poc eficaç. Un altre factor interessant és que el Marroc, amb un dèficit pressupostari inferior al 3% l'any, i un deute exterior de prop del 46,2% del PIB, no aconsegueix frenar el deute interior públic, que va passar del 20,4% el 1986 al 45,95% el 2001. En aquest punt, els economistes marroquins es qüestionen el valor de les empreses públiques que s'han privatitzat en els últims anys (com Maroc Telecom o la Regie de Tabacs) així com els escassos recursos naturals de què disposa el regne alauita (l'anunci de la possibilitat que hi hagi jaciments de petroli en el territori s'ha fet en diverses ocasions, sense que finalment s'hagi concretat mai).

A més, el Marroc està sumit en un ampli procés d'obertura econòmica cap al mercat mundial. L'Acord d'Associació amb la Unió Europea i l'acord de lliure canvi amb Estats Units, que es preveu que entri en vigor aquest any, suposarà un canvi radical en el mercat marroquí malgrat que la competitivitat dels seus productes encara és molt limitada. S'estima que la pèrdua dels ingressos fiscals, com a conseqüència de l'aixecament de l'impost de duanes, per al període 2000-2012 serà d'un 1,9% del PIB pel que fa a Europa, i un 2,3% respecte a la resta del món.

El desigual repartiment de la riquesa i el subdesenvolupament que pot observar-se en els barris dels voltants de les grans ciutats, on malviuen els marroquins del camp, és alarmant a les petites poblacions que semblen viure al marge de les suposades reformes socials amb què l'executiu marroquí promet reduir la pobresa.

La família reial alauita posseeix el 60% de les accions de la Borsa de Casablanca (com a propietari del holding ONA) i es desconeix el valor de les propietats de què disposa.

El Marroc en xifres

Aquest any dues revistes setmanals i un mensual van tenir la gosadia de publicar un dels secrets millor guardats durant el regnat de l'anterior monarca alauita. Per primera vegada es va fer pública la quantitat que el Parlament destina del pressupost general de l'estat a la Casa Reial marroquina: 210 milions d'euros l'any, 28 vegades major que el que percep la monarquia espanyola.

Però, a més, la família reial alauita posseeix el 60% de les accions de la Borsa de Casablanca (com a propietària del holding ONA) i es desconeix el valor de les propietats de què disposa. El rei Mohamed VI, una vegada oblidada l'eufòria de l'apel·latiu amb què va aconseguir que el coronessin durant els primers mesos del seu regnat:

("el rei dels pobres), va passar ràpidament a ser qualificat per un dels humoristes més coneguts del país, Ahmad Snousi o Bziz, vetat oficialment, com "Majesky", per la seva gran afició a l'esquí aquàtic i el desinterès que mostra pels problemes d'estat.

La desigualtat en el repartiment de riqueses part de dalt, és alimentat pels qui han aconseguit situar-se en l'entramat del poder i de forma incansable van succionant amb l'únic propòsit de millorar el seu estatus personal. La lluita contra la corrupció és una de les grans batalles perdudes en l'estructura jeràrquica marroquina.

Carla Fibla
Rabat